

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

№ [REDACTED]/2021 г. - ГП
гр. София, .02.08.2021 г.

ДО

**Г-Н НИКОЛАЙ ХАДЖИГЕНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ
ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ФАКТИ И
ОБСТОЯТЕЛСТВА ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ НА
СЪЛЗОТВОРЕН ГАЗ, УПОТРЕБАТА НА СИЛА
И ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ОТ МВР,
ИЗВЪРШЕНИ НА 10 ЮЛИ И 2 СЕПТЕМВРИ
2020г. СРЕЩУ ПРОТЕСТИРАЩИ ГРАЖДАНИ,
КАКТО И ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ФАКТИ И
ОБСТОЯТЕЛСТВА, СВЪРЗАНИ С
ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИ
РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА НА
ПРОТЕСТИРАЩИ ГРАЖДАНИ И
ОПОЗИЦИОННИ ЛИДЕРИ И ЧЛЕНОВЕ НА
ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ ОТ ОПОЗИЦИЯТА**

На Ваш № ВРМВР-45-[REDACTED]/28.07.2021г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ХАДЖИГЕНОВ,

Във връзка с Ваше писмо под горния номер, изискващо представяне до определен ден и час на относими документи и материали, включително квалифицирани по съответния ред, както и всички данни за образувани досъдебни производства срещу протестиращи граждани, Ви уведомявам следното:

Прокуратурата на Република България не води статистика по посочения от вас признак „досъдебни производства срещу протестиращи граждани“ и не би могла да предостави информация в този смисъл. Нещо повече, събирането и обобщаването на информация в ПРБ по подобни признаци би представлявало нарушение на конституционно признатите права на българските граждани.

С писмото се иска предоставяне на „всички документи и материали, включително класифицирани по съответния ред“, което на практика означава материалите по водените досъдебни производства. Независимо от обективната невъзможност за предоставяне на информация по посочения от Вас признак „срещу протестиращи граждани“, е необходимо да се внесат уточнения относно границите на информационния обмен между законодателната власт и прокуратурата като част от съдебната власт.

Материалите по разследването по всяко досъдебно производство са защитени от т.нар. „следствена тайна“, нормативно закрепена в чл.198, ал.1 от НПК. В чл.84, т.16 от Конституцията на РБ са определени границите, в които Народното събрание може да се интересува и намесва в дейността на прокуратурата – с изслушване и приемане на доклади по прилагането на закона, противодействието на престъпността и реализирането на наказателната политика. Съдържанието на тези доклади е разяснено с Решение №6 на КС от 6 юни 2017г. по к.д. №15/2016г., като категорично е прието, че Народното събрание не може да изисква от главния прокурор доклад относно дейността на прокуратурата по конкретно наказателно производство. Материалите и доказателствата, придобити в досъдебната фаза на процеса нямат публичен характер и не могат да се разгласяват без разрешението на наблюдаващия прокурор, а запознаването на народните представители с материалите по конкретно производство е в пряко противоречие с нормите на НПК, където точно са определени участниците в досъдебната фаза, техните права и задължения. Осведомяването на народните представители за предмета на конкретно наказателно производство, за извършени действия по разследването, за събраните доказателства или за предстоящи процесуални действия може да доведе до нарушаване на редица права, включително и на правото на личен и семеен живот по чл.8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, като част от националния правен ред, и то не само по отношение на обвинените лица, но и относно пострадали от престъпление лица и свидетели по делото, и на минималните стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпление. Доклад с подобно съдържание би могъл съществено да накърни презумпцията за невиновност, да рефлектира върху нарушаването на други основни принципи на наказателни процес, като принципа на независимост и безпристрастност, но най – вече това би било нарушение на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, чиито разпоредби са имплементирани в Конституцията на Република България и са основополагащи за изграждането и функционирането на едно демократично общество.

Единственият начин за получаване на информация от Народното събрание за дейността на прокуратурата е чрез доклади по прилагането на закона, което се

осъществява по определен в КРБ, ЗСВ и Правилника за организацията и дейността на НС ред. При обсъждането на докладите народните представители могат да поставят и писмени въпроси, постъпили от граждани, институции и неправителствени организации във връзка с докладите, на които главният прокурор отговаря, но тези въпроси се могат да засягат конкретни досъдебни производства.

С оглед изложеното още по – малко е възможно от Народното събрание, и то извън контекста на правомощията му по чл.84, т.16 от Конституцията, във връзка с дейността на временни комисии, да се изискват материалите по досъдебни производства.

Конституционният съд се е произнесъл по този въпрос още преди 10 години със свое Решение №9 от 4 октомври 2011г. по к.д. №7/2011г., когато е обявил за противоконституционна разпоредбата на чл.100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /обн., ДВ, бр.58 от 2009г., последно изм., ДВ, бр.43 от 2010/ в частта „следствена“. Разпоредбата е предвиждала задължение за държавните органи и длъжностните лица от държавната и общинската администрация, както и гражданите, да предоставят необходимите сведения и документи във връзка с въпросите, предмет на анкети, проучвания и изслушвания, дори когато сведенията представляват държавна, служебна или *следствена тайна*“.

В решението си Конституционният съд ясно е посочил, че дейността на съдебните органи не може да бъде предмет на контрол от законодателния орган, защото това е противоконституционно. Интересите на гражданите и обществото налагат изграждането на независима съдебна власт при установения в чл.8 от Конституцията принцип на разделение на властите. По силата на чл.117 ал.2 от Конституцията съдебната власт е независима, като при осъществяването на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите следователите се подчиняват само на закона. Зависимостта им от указанията, преценката и насоките на законодателната или изпълнителната власт, както и от други държавни органи и длъжностни лица, е нарушение на категоричния конституционен императив, съдържащ се в разпоредбата на чл.117, ал.2 от КРБ. Никой орган, включително и Народното събрание, неговите комисии и народните представители, не могат да се намесват в конституционните им правомощия. Правосъдие могат да осъществяват само органи на съдебната власт. Ако такива функции бъдат възложени на органи на други власти, това ще съставлява промяна във формата на управление на държавата /Решение №3/2003г. по к.д. №22/2002г. на КС/. Макар и самостоятелна, съдебната власт и нейните органи са неразривно свързани с парламентарната форма на управление и са неотменим неин елемент.

В законодателството няма легално определение на понятието „следствена тайна“, но това могат да бъдат само данни от разследванията, които извършват

компетентните органи на досъдебното производство. Разгласяването на материалите от разследването е забранено под страх от наказателна отговорност по чл.360 от НК. Само по изключение може да бъде разрешено такова разгласяване от прокурор по чл.198, ал.1 от НПК. Опазването на следствената тайна представлява част от осъществяването на съдебната власт от съдебните органи, които са независими при осъществяването на своите функции. Затова искането на сведения, които съставляват следствена тайна, засяга принципа на разделение на властите, както и на независимостта на органите на съдебната власт. Такова искане може да повлияе негативно върху вътрешното убеждение на разследващите органи, а проявата на такъв интерес поставя под съмнение тяхната обективност и безпристрастност.

Народното събрание не може да изземва функции на съдебната власт, защото се нарушава конституционно установеният баланс между институциите чрез упражняване на функции, които Конституцията е възложила на съдебните органи. Недопустимо е законодателната власт да се намесва в правомощията на съдебната власт и да навлиза в разпоредителните ѝ правомощия. Работата с факти които представляват следствена тайна, е в правомощието на органите на съдебната власт.

С оглед изложеното, следва да се посочи и, че материалите от досъдебните производства, съдържащи класифицирана информация, по аргумент на по – силното основание, са изключени от кръга информация, която парламентарна комисия може да получава и използва, защото разгласяването ѝ ще наруши не само независимостта на съдебната власт, но и правата на гражданите, които съдебната власт по Конституция трябва да брани. Освен под защитата на следствената тайна, информацията, свързана със специални разузнавателни средства като способ за събиране на доказателства, попада под защитата на Закона за защита на класифицирана информация и наказателната отговорност по Раздел I на Глава дванадесета от НК. В Закона за специалните разузнавателни средства са изброени изчерпателно органите, които са компетентни да искат използване на специални разузнавателни средства, да разрешават използването им, да осигуряват прилагането им и да използват резултатите от прилагането им. Достъп до събраната чрез специални разузнавателни средства информация, и то в зависимост от етапа на процедурата, имат само заявителите им, прилагащите ги структури и оправомощените да получават информация във всеки конкретен случай длъжностни лица по силата на чл.14, ал.3, т.5 от ЗСРС. Никакви други длъжностни лица и институции нямат право за изискват и получават информация в посочения смисъл.

Контролът, който Народното събрание осъществява чрез постоянната си комисия по чл.34з от ЗСРС върху процедурите по разрешаване, прилагане и

използване на специалните разузнавателни средства, има съвсем други цели и обхват.

Прокуратурата на Република България винаги е изпълнявала и ще изпълнява задълженията си по Конституцията и законите на страната. Поради това предоставя и ще продължи да предоставя на Народното събрание информацията, която дължи, по предвидените в Конституцията и законите ред и форма. Разделението на властите не трябва да води до изолация, а до взаимодействие помежду им, но в рамките на конституционно установения баланс, без недопустима намеса в правомощията на която и да било от тях.

**ЗА ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:**

*/съгласно заповед № РД- [REDACTED] /27.07.2021 г.
на главния прокурор/*

[REDACTED]
**ЗАМЕСТНИК НА ГЛАВНИЯ
ПРОКУРОР ПРИ ВКП**

